

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Szkole Podstawowej nr 1 im. Stanisława Staszica.**

Rok szkolny 2025/2026

**1. PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W
SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W PIASTOWIE W ROKU SZKOLNYM 2025/2026**

Założenia i cele Programu WSDZ:

- ✓ wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- ✓ na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- ✓ na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- ✓ działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu;
- ✓ WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- ✓ WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

2.TREŚCI Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO SĄ REALIZOWANE W SZKOLE W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO, ZGODNIE HARMONOGRAMEM WSDZ

Etapy edukacji	Zaplanowane działania
Oddziały przedszkolne	prowadzenie preorientacji zawodowej przez nauczycieli przedszkola
kl. I – III	prowadzenie preorientacji zawodowej przez wychowawców
kl. IV – VI	prowadzenie preorientacji zawodowej przez nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących
kl. VII	10 godzin lekcyjnych doradztwa zawodowego
kl. VIII	10 godzin lekcyjnych doradztwa zawodowego
kl. VII i VIII	realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych

3.GŁÓWNE CELE REALIZACJI ORIENTACJI ZAWODOWEJ I DORADZTWA ZAWODOWEGO W SP1 W PIASTOWIE

Celem orientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych i klasach I–III jest:

- ✓ wstępne zapoznanie dzieci i uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- ✓ rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz
- ✓ stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest:

- ✓ poznawanie własnych zasobów,
- ✓ zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- ✓ kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz
- ✓ stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII jest:

- ✓ przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

4.ADRESACI I REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do **trzech grup adresatów**:

- uczniów szkoły podstawowej (w tym dzieci z oddziałów przedszkolnych),
- rodziców,
- nauczycieli.

Za realizację WSDZ odpowiadają:

- dyrektor szkoły,
- doradca zawodowy,
- pedagog,
- psycholog szkolny,
- bibliotekarz,
- nauczyciele przedmiotowi,
- wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze.

Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

5.ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH REALIZATORÓW DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- monitoruje realizację zadań zapisanych w WSDZ, wspiera nauczycieli doradztwa zawodowego odpowiedzialnych za realizację programu;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Nauczyciele doradztwa zawodowego:

- koordynują realizację założeń WSDZ;
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzą zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspierają nauczycieli, wychowawców, specjalistów i pielęgniarkę szkolną w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym określonych w WSDZ;
- gromadzą, aktualizują i udostępniają informacje edukacyjne i zawodowe uczniom i nauczycielom;
- wspólnie z zespołem przygotowują program WSDZ, koordynują jego realizację i przeprowadzają jego ewaluację.

Nauczyciele wychowawcy (w tym oddziałów przedszkolnych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia dzieci i uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- systematycznie diagnozują zapotrzebowanie uczniów na działania związane z doradztwem zawodowym;
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami oraz pielęgniarkę szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotowi:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają pomocy doraźnej w zakresie doradztwa zawodowego oraz prowadzą zajęcia rozwijające uzdolnienia;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze, tablice tematyczne, gazetki ściennie;

- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami oraz pielęgniarką szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- systematycznie diagnozują zapotrzebowanie uczniów na działania związane z doradztwem zawodowym;
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas i innymi nauczycielami w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami i pielęgniarkę szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracują ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- gromadzą, aktualizują i udostępniają informacje edukacyjne i zawodowe uczniom i nauczycielom;
- wspierają nauczycieli, wychowawców i pielęgniarkę szkolną oraz innych pracowników w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym określonych w WSDZ.

Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami i pielęgniarką szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu preorientacji i orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

Nauczyciele – bibliotekarze:

- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami oraz pielęgniarką szkolną w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowują, aktualizują i udostępniają zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów, organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

6. DZIAŁANIA Z DORADZTWA ZAWODOWEGO KIEROWANE DO UCZNIÓW – GRUPOWO

- prowadzenie zajęć grupowych z doradztwa zawodowego dla klas starszych (7,8);
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział uczniów w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów, z pracownikami instytucji rynku pracy;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej, udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów, e-zasobów) ułatwiających samopoznanie,
- podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem; umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, w targach edukacyjnych, dniach otwartych szkół ponadpodstawowych itp.;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy)
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- organizowanie wycieczek.

7. DZIAŁANIA Z DORADZTWA ZAWODOWEGO KIEROWANE DO UCZNIÓW – INDYWIDUALNIE

- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego z poszczególnych przedmiotów;
- prowadzenie zajęć rozwijających uzdolnienia i zainteresowania;
- badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety);
- udzielanie indywidualnych porad uczniom;

8.FORMY PRACY ADRESOWANE DO NAUCZYCIELI. METODY STOSOWANE W PORADNICTWIE GRUPOWYM

Dla nauczycieli:

- warsztaty dla nauczycieli z zakresu poradnictwa zawodowego (szkolenie w zakresie realizacji preorientacji zawodowej w pierwszym etapie edukacyjnym i w drugim etapie edukacyjnym: Jak wspierać ucznia w wyborze szkoły ponadpodstawowej)
- indywidualne spotkania z doradcą zawodowym;
- pomoc w opracowaniu scenariuszy zajęć realizowanych podczas godzin wychowawczych.

Metody do pracy z uczniami w grupach:

- aktywizujące problemowe;
- burza mózgów, dyskusja, debata;
- dramy – inscenizacje i odgrywanie ról;
- testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
- audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne;
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki;
- mapa mentalna, drzewo decyzyjne (graficzny zapis analizy problemu), techniki plastyczne wzmacniające myślenie kreatywne, gry i zabawy.

9. EFEKTY WYNIKAJĄCE Z WDROŻENIA WSDZ W SP 1 W PIASTOWIE

- kształtowanie aktywności zawodowej dzieci i uczniów;
- pomoc rodzicom i opiekunom w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
- dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców;
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- zrozumienie mechanizmów rynku pracy;
- świadome planowanie swoich działań;
- świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji;
- zrozumienie roli kształcenia ustawicznego;
- wspieranie motywacji wewnętrznej uczniów.

10. WERYFIKACJA EFEKTÓW ZAJĘĆ

Działania związane z doradztwem zawodowym będą wspierać uczniów w wyborach zawodu i kierunku kształcenia, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania podczas zajęć będą odwołania do autorefleksji i samooceny uczestników.

Sprzyja to budowaniu większej otwartości uczniów, ich aktywności i zaangażowania, udziału w dyskusjach i wyrażania własnych opinii, skłania do refleksji. W programie zakłada się weryfikację efektów zajęć zastępującą tradycyjne ocenianie.

Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć nastąpi między innymi poprzez:

- ✓ pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji;
- ✓ analizę zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć;
- ✓ analizę indywidualnego planu działania (indywidualnego planu kariery) wypracowanego przez ucznia.

11. MONITORING I EWALUACJA WSDZ

- Monitoring prowadzony jest na bieżąco;
- Metody monitoringu i ewaluacji: obserwacja bieżąca działań, analiza dokumentacji, badania ankietowe;
- Ewaluacja prowadzona jest na koniec roku szkolnego.

12. INFORMACJE DODATKOWE

Podstawy prawne i materiały, na bazie których powstał wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w SP nr 1 w Piastowie.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013, poz. 199 ze zm.);

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017, poz. 1578);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 316);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 652);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991);
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2019 r. poz. 276);
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1322).
- Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) poszczególnych typów szkół;
- Przykładowe programy doradztwa zawodowego dla poszczególnych typów szkół z proponowanymi scenariuszami.